

פרוטוקול מס' 78

מישיבת ועדת הכנסת
מיום ג', ח' בטבת תשל"א - 5.1.71, בשעה 8.30

נ כ ח ד:

חברי הוועדה:

י. ישעיהו - היו"ר
א. אנקוריין
ד. ארזי
ט. ביבי
א. הדאל
א. זילברברג
א. חביבי
י. גבון
ט. וסיס
א. צימרמן
א. רזיאל-נאור
י. רפאל

מוזמנים:

א. אגנר - חבר-הכנסת
ט. סנה - חבר-הכנסת
ש. תמיר - חבר-הכנסת
ח. ליאור - מזכיר הכנסת
ק. ארן - סגן מזכיר הכנסת
ז. שר - יועץ משפטי של הוועדה
א. גר-זכאי - יועץ משפטי

מזכירת הוועדה: מ. ברפי

ג. רינגלר

רשמה:

- סדר-היום:
- א. סדרי ישיבות הכנסת בשבוע הבא;
 - ב. השגות לתיקון תקנון הכנסת ולפרק הצעות לסדר-היום (סעיף 30).
 - ג. שונות.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ישעיהו:

א. סדרי ישיבות הכנסת בשבוע הבא

קיבלתי ממזכיר הכנסת מכתב לגבי סדר ישיבות הכנסת בשבוע הבא וזה לשונו: "כידוע לך יתחיל בשבוע הבא הדיון הכללי על חוק התקציב. ועדת הכנסת קבעה 12 שעות לדיון ובהתאם להחלטה מס' 10(ה) של סדרי הדיון בתקציב, ושאיט סיעה להעביר לדיון הכללי בקריאה ראשונה עד שליש מן הזמן העומד לרשותה להנמקת הסתייגויותיה. מתוך מגמה לסיים את הדיון הכללי בשבוע הבא, החליטו יושב-ראש הכנסת והסגנים בישיבתם היום לקבוע את שעות הישיבות בשבוע הבא כדלקמן:

- ביום ב', י"ד בטבת תשל"א - 11.1.71 משעה 16.00 עד השעה 22.00;
- ביום ג', ט"ו בטבת תשל"א - 12.1.71 משעה 16.00 עד השעה 21.00;
- ביום ד', ט"ז בטבת תשל"א - 13.1.71 משעה 11.00 עד השעה 16.00 בערך.

ביום ד' הבא, ט"ז בטבת תשל"א - 13.1.71, לא תוכל הכנסת לדון בהצעות חוק פרטיות של חברי הכנסת, כי כל הזמן יוקדש לדיון הכללי. אבקש להביא לאישור של ועדת הכנסת את החלטת היושב-ראש והסגנים."

הוחלט:

לאשר החלטת יושב-ראש הכנסת והסגנים שביום ד' הבא, ט"ז בטבת תשל"א - 13.1.71, לא תוכל הכנסת לדון בהצעות חוק פרטיות של חברי-הכנסת, כי כל הזמן יוקדש לדיון הכללי.

ב. השגות לתיקון תקנון הכנסת ולפרק הצעות לסדר-היום

לסעיף 30:

מ. נסיים:
אני מחשיב מאוד ניסוח טוב ועבודה של מנסחים מקצועיים, אך לאחר שהנוסח שהוצע עליו בוועדת הכנסת הועבר למנסח, לצערי נערכו בו שינויים שהם מהותיים; עד כדי כך לא הוסמך המנסח. העדתי זו מתייחסת לשני דברים:

(א) לסעיף קטן (א): הנוסח עליו הצבענו בוועדה היה: "יושב-ראש הכנסת יקבע את סדר היום השבועי לישיבות הכנסת, בשים לב לאמור להלן, ויודיע עליו לחברי-הכנסת לא יאוחר מיום ו' שלפני אותו שבוע." המלים: "בשים לב לאמור להלן" נשמטו מהנוסח המתוקן המונח לפנינו;

(ב) לסעיף קטן (ב): הנוסח עליו הצבענו בוועדה היה: "ייקבע על-פי הצעות הממשלה ולא כפי שמופיע בנוסח המתוקן - ייקבע על-פי הצעת הממשלה." יש הבדל בין "הצעות הממשלה" לבין "הצעת הממשלה". עלינו לחזור ולכתוב "הצעות הממשלה" ולא "הצעת הממשלה" כפי שנכתב בטעות על-ידי המנסח. כאשר כתוב "הצעות הממשלה" הממשלה מגישה הצעות ויושב-ראש הכנסת קובע עדיפות להצעות; אך אם ייכתב: "הצעת הממשלה" - זאת אומרת שיושב-ראש הכנסת כפוף להצעת הממשלה. אנו דיברנו על כך רבות בוועדה. כיוון שאין השגה לגבי תיקון זה צריך שייאמר: "הצעות הממשלה" ולא "הצעת הממשלה".

לגופו של הסעיף: לגבי סעיף קטן (ב) - חברי-הכנסת וזיאל-נאור, פרופ' קלינגהופר ואני מציעים לכתוב במקום: "על-פי הצעות הממשלה" - "על יסוד הצעות הממשלה". כן מציעים אנו להוסיף אחרי "הצעות הממשלה" - "והאופוזיציה"; ובמקום: "בהתחשב עם הוראות התקנון" - "כפוף להוראות התקנון".

הנימוקים להצעתנו הם: הצעתנו היא שהזכות של הממשלה לקבוע בסדר יומה של הכנסת יהיה חלש יותר מהנוסח שהוועדה קבעה. "על-פי הצעות הממשלה" יש משקל נכבד להצעות הממשלה בשיקוליו של יושב-ראש הכנסת, משקל אפילו מחייב במידה מסויימת. אם ייאמר "על יסוד" - המשקל אינו מחייב באותה מידה; מדוע מציעים אנו להוסיף "והאופוזיציה"? - צביעת סדר-היום צריך להתחשב גם בדעתה של האופוזיציה. כיוון שנקבע שסדר-היום ייקבע על-ידי יושב-ראש הכנסת

מ. נסים:

בלבד יש להבטיח בתקנון שסדר-היום ייקבע גם על דעת האופוזיציה, כדי שלא תהיה ניזונה מהשיקול המוצדק, או הלא מוצדק של הממשלה.

ש. תמיר: יורשה לי להזכיר שיושב-ראש הכנסת לא משתתף בישיבת הוועדה בדיון כה חיוני.

היו"ר י. ישעיהו: יושב-ראש הכנסת יקרא את הפרוטוקול. יושב-ראש הכנסת משתתף לעיתים קרובות בישיבות הוועדה ובמקרה היום איננו משתתף.

ש. תמיר: ההשגות שהבאנו בהצעות התיקון נובעות מראיה שונה מן המנסחים לגבי הממשלה; הכנסת לעומת הממשלה. ההצעה כפי שהיא מובאת כאן אומרת שלמעשה הממשלה קובעת את סדר-היום בסייגים שעליהם דיבר חבר-הכנסת נסים. האם לדעתנו הכנסת היא ריבונית גם בפרוצדורה וגם בקביעת סדר יומה? מטבע הדברים הסיעה השלטת בממשלה היא הסיעה השלטת בכנסת ועל כן בתוקף הרוב שיש לה בכנסת היא תפעל בממשלה, אבל זו הסיעה הפרלמנטרית של הרוב ולא הגוף המבצע המכתיב לכנסת; מכאן נגזרים דברים רבים.

הדבר השני שעליו הצבענו הוא שיושב-ראש הכנסת תפקידו כשל כל יושב-ראש, עם כל מעמדו הנכבד, לנהל את העניינים, להיות הראשון בין שווים, להיות chair-man, ולהסדיר סידורים בכנסת; כל זאת במסגרת החוקה של הכנסת. התקנון הזה הופך את יושב-ראש הכנסת לכנסת ואת חברי-הכנסת לעושי רצונו. רצונו לומר לאנשי המערך שההצעה כפי שהיא מובאת עשויה להעמיד גם אותם במצבים מאוד לא נוחים, סוף סוף לבחור יושב-ראש כנסת זה אינו דבר קל, להעביר יושב-ראש כנסת מכהונתו זה קשה יותר, אם בכלל. יושב-ראש מוקשה או מתקשה והולך עקב תפקידו, כפי שקורה בכל תפקיד רם, וכאן יש לו סמכות בלעדית לכל אורך התקנון, אפילו ללא הנמקה וללא ועדת עוררין; הוא קובע ועל-פיו תישק הכנסת.

לגבי סעיף קטן (א): אנו מציעים להוסיף: אחרי המלים: "יושב-ראש הכנסת יקבע את סדר היום השבועי לישיבות הכנסת" - "ובהתאם להוראות התקנון". ליושב-ראש הכנסת לא צריך שתהיה סמכות חזקה משל התקנון. אם טוענים שברור שיושב-ראש הכנסת קובע את סדר-היום השבועי בהתאם לתקנון - יש לכתוב זאת, כי במקום שיש ספק בין הבהירות לבין הניסוח יש לבחור בבהירות, במיוחד כאשר נותנים סמכות כה מפליגה.

על-פי אותה רוח מציעים אנו לסעיף קטן (ב) במקום: "ייקבע על-פי הצעת הממשלה, בהתחשב עם הוראות התקנון" - "בהתאם לתקנון ובהתחשב עם הצעות הממשלה". שינוי בסדר המלים. אני מקבל את הגישה הכללית שהכנסת צריכה להביא בחשבון את יוזמות הממשלה, מטבע הדברים שסיעת הרוב תקבל אותן. ידוע כי בפרלמנט האנגלי נוצרת התנגשות בין סיעת הלייבור לבין ממשלת הלייבור. יש הלכי רוח שונים. אפילו בכנסת קרה שהמערך לא הזדהה עם עמדה ממשלתית בדורה והיו בירורים. כאשר דנים בתקנון של הכנסת, שהכנסת ממונה על הממשלה, השינויים בסדר היום או תוספת סעיף לסדר-היום צריכים להיות בהתאם לתקנון הכנסת. כאשר שר בא לכנסת הוא כפוף לכנסת ועליו לחוש זאת.

אני מזדהה עם ההצעה שהעלה חבר-הכנסת נסים שיתוסף לסעיף קטן (ג): "בהתחשב עם הצעות הממשלה והאופוזיציה".

לסעיף קטן (ג): מציע אני להוסיף אחרי: "יושב-ראש הכנסת רשאי" - "במסגרת התקנון". לא כדאי לחסוך במלים וכדאי לשוב ולציין זאת; וכן במקום: "מיזמתו או לפי הצעת הממשלה" - "מיזמתו או על-פי הצעת חבר מחברי הכנסת". אני טוען שיושב-ראש הכנסת הוא ראשון בין שווים, אך כאשר דנים בסדר-היום של הכנסת רשאי חבר-הכנסת ליזום שינוי. הממשלה פועלת באמצעות חברי הכנסת או יושב-ראש הכנסת. אי-אפשר באיזה שהוא קוורום דמוקרטי לומר שחברי הקוורום אינם רשאים להציע שינוי לסדר-היום. צריך שתהיה אפשרות גם לממשלה, גם ליושב-ראש הכנסת וגם לאחד מחברי הכנסת ליזום שינוי בסדר-היום. ויש לכתוב: "חבר מחברי הכנסת", אחרת יוכל יושב-ראש הכנסת לטעון שאין זה מסמכותו של חבר-הכנסת להציע הצעת שינוי, או תוספת סעיף לסדר-היום והוא יכול שלא להאזין לחבר-הכנסת המציע.

ש. תמיר:

כוונתי היא שאם תוגש ליושב-ראש הכנסת הצעה לשינוי סדר-היום, או הצעת תוספת סעיף לסדר-היום וההצעה אינה מתקבלת על-ידי יושב-ראש הכנסת, אז לדעתי ישאי חבר-הכנסת המציע לנסק מידע הוא מציע שינוי בסדר-היום. זהו הכלל הגדול בכל קוורום.

היר"ר י. ישעיהו:

לפי הצעתך יכולה כל ישיבה בכנסת להיפתח בהצעות במה לדון ומה יהיה סדר-היום של הישיבה - משהו נוסח המקובל בפתחת ועידות.

ש. תמיר:

אם היושב-ראש חושש מפני שימוש לדעה, או שימוש מופרז בכך, אפשר לסייג זאת לסייעות, או אחת לשבוע. שלפחות תהיה סמכות זו נתונה בידי הסייעות, או שתינתן סמכות זו פעם בשבוע; אבל לא ייתכן שדרך זו תהיה חסומה כליל בפני חברי-הכנסת והסייעות.

היר"ר י. ישעיהו:

הדרך אינה חסומה.

ז. שר:

כיצד רואה חבר-הכנסת תמיר מבחינה מעשית את ביצוע הצעתו? הדי שינוי בסדר-היום משמעותו שינוי בסדר הסעיפים. כאשר קובעים סדר-יום מסויים מזמנים שר לשעה מסויימת ושר אחר לשעה אחרת, כי יש להם עיסוקים נוספים וצריך לקבוע את השעה שעליהם להופיע לפני הכנסת מראש, אחרת השר המשיב לא יוכל להשתתף בישיבה.

ש. תמיר:

במשך חמש שנות כהונתי כחבר הכנסת, אחד הדברים שלא יכולתי להשלים עימם היה הקלות בה משתנים סעיפים בסדר-היום. בכל הסעיפים שעל סדר-היום של הכנסת, אצלנו תוך 20 דקות מחליפים סעיפים בסדר-היום, זהו ענין שנעשה זול לחלוטין. התוצאה היא שאי-אפשר להתכווץ לנושאים ומופחת ערך המעמד. הופעה בפני הפרלמנט זה סעיף מאוד קשוח ואז גם הכנסת מתייחסת בכבוד רב ללוח זמנים וחזקה על הכנסת שהרוב שלה לא יקבל החלטה שאי-אפשר לתאמה עם הממשלה; אבל המצב הנוכחי הוא מצב שאתה יום קודם אינך יודע באיזו שעה יידון נושא מסויים, אפילו באותו יום אינך יודע באיזו שעה יידון נושא מסויים. אינך יודע איזה סדר-יום יהיה. לכל אחד מאיתנו יש עיסוקים פוליטיים, עיסוקים מפלגתיים, עיסוקים ציבוריים, קבלת אזרחים וגם עיסוקים פרטיים; לכן צריכה להיות הקשחה הרבה יותר מרחיקת לכת לגבי קביעת סדר-היום ואז צריך להציע אי שינוי בכלל.

מ. סנה:

כוונתי היא לחזק את סמכות הכנסת כלפי הממשלה, לכן אינני רואה דבר זה כנתון לחילוקי דעות בין סיעות הכנסת הדואגות לסמכות הכנסת. בסעיף קטן (ב), אשר לגבי הסתייגתי, הכנסת בכלל אינה קיימת. הקביעה נעשית באופן אוטומטי, אפילו לא נכתב באופן אקטיבי מי יקבע את סדר-היום, אלא כתוב באופן פסיבי: "ייקבע". אין פה גורם פרלמנטרי של הכנסת, אלא הממשלה מציעה הצעה, אני שמעתי הסבר מחבר-הכנסת נסים שפה היה שיבוש בניסוח - נכתב "הצעה במקום הצעות" - דבר שלא ידעתי עליו. אני תומך בהצעת חבר-הכנסת נסים שייכתב "הצעות הממשלה" ולא "הצעת הממשלה". יש לציין שסדר-היום ייקבע על-ידי יושב-ראש הכנסת על-פי הצעות הממשלה; לפי הכתוב כאן אפילו מזכיר יוכל לקבוע את סדר-היום.

לאור הערתו של חבר-הכנסת נסים אני מציע שייכתב: במקום "ייקבע על-פי הצעת הממשלה בהתחשב עם הוראות התקנון" - "יקבע יושב-ראש הכנסת בהתחשב עם הצעות הממשלה ועם הוראות התקנון".

א. אבנרי:

יורשה לי להגיד שהדיון בהשגות מתחיל בסעיף לא כל כך מהותי. רצוני בכל זאת לעורר תשומת לב חברי הוועדה לעובדה - אני מביע את דעתי כל סיעות האופוזיציה - מכלול מסמך זה על תיקוניו הוא מרחיק לכת ואנו רואים בו פגיעה חמורה ביותר במעמדנו בכנסת. רצוני שתעמוד לבגד עיני חברי הוועדה העובדה שתיקוני התקנון מבחינתנו - מבחינת כל הסייעות הקטנות באופוזיציה - אינם שינוי חוק פורמלי של תקנון הכנסת, כי אם דבר מרחיק לכת וחמור מאוד שהוא מעבר למה שקראנו ושמענו שהוועדה החליטה רק להגיה ולהכניס שינויים קלים בתקנון.

א. אבנרי:

אני מצטרף לדברי חברי-הכנסת נסים, תמיר וסנה אשר הם פחות או יותר משקפים גישה אחידה.

בהתייעצות שנערכה בין נציגי הסייעות הקטנות הובהר לנו ששתי סיעות חשובות: הרשימה הממלכתית ואגודת-ישראל, אחת מהן לא הגישה כלל השגות והשניה כמעט ולא הגישה השגות, כי הן לא עמדו על משמעות התיקונים. המסקנה היא שלמרות שההשגות הוגשו בעיקר על-ידי חברי-הכנסת תמיר, סנה ועל-ידי, הן משקפות גם את דעתן של שתי הסייעות הללו.

לגבי סעיף קטן (א): השגתי מתייחסת לפורום של יושב-ראש הכנסת והסגנים. יש פה פער מסויים בין המציאות בכנסת לבין התקנון בכלל. המציאות בכנסת היא שיש סגני יושב-ראש. משום מה מוקנות בתקנון זכויות ליושב-ראש הכנסת אשר למעשה צריכות היו להיות מוקנות ליושב-ראש הכנסת והסגנים. אני מציע במקום שכתוב: "יושב-ראש הכנסת" להוסיף: "והסגנים". לכולם ידוע שסדר-היום נקבע על-ידי יושב-ראש הכנסת והסגנים, אז מדוע כאשר עוברים ומגיהים את התקנון לא מתאימים את סעיפיו למציאות על-ידי כך שתתווסף המלה: "והסגנים".

לגבי סעיף קטן (ג): אני שוב חוזר על הצעתי להוסיף את סגני יושב-ראש הכנסת במקום שכתוב "יושב-ראש הכנסת". העוקץ בהשגתי זו הוא בסוף ההצעה, אני מציע להוסיף: "פרט לביטול סדר-היום בישיבות המוקדשות לדיונים קבועים".

אני מצטרף להצעת חבר-הכנסת נסים שהעיר שבמקום "הצעות הממשלה" נכתב בטעות "הצעת הממשלה". גם לדעתי יש לכתוב: "הצעות הממשלה".

א. זילברברג: לסעיף קטן (ג): מציע אני לכתוב במקום מה שמופיע בתיקון התקנון את הנוסח הבא: "יושב-ראש הכנסת ושאי, על-פי הצעת הממשלה, להכניס שינוי בסדר הסעיפים שנקבע לדיון לפי הצעת הממשלה וכן להחליט על-פי הצעתה על תוספת סעיף לסדר-היום, וכן ושאי הוא מיזמתו, להכניס שינוי בסדר הסעיפים האחרים שנקבעו לדיון". אני מקדים את הצעת הממשלה על-פני יזמת יושב-ראש הכנסת.

ש.י. גרוס: אני מציע לסעיף קטן (ג) במקום "יושב-ראש הכנסת" יבוא "יושב-ראש הכנסת והסגנים".

א. אנסוריון: אני אציע שנקבל את השגתו הראשונה של חבר-הכנסת תמיר: להוסיף אחרי המלים: "יושב-ראש הכנסת יקבע את סדר-היום השבועי לישיבות הכנסת" - את המלים: "בהתאם להוראות התקנון".

כן אציע לקבל את השגתו של חבר-הכנסת סנה לסעיף קטן (ב): סעיף קטן (ב) הנוכחי אומר באופן סתמי שסדר-היום ייקבע על-פי הצעת הממשלה ולפי הצעת חבר-הכנסת סנה ברור שסדר-היום ייקבע על-ידי יושב-ראש הכנסת על-פי הצעת הממשלה.

לדעת "הצעת הממשלה" או "הצעות הממשלה" זה היינו הר, אך לא אעמוד על כך.

אני מתנגד להוספת המלים: "בשים לב לאמור להלן" כפי שהציע חבר-הכנסת נסים לסעיף קטן (א), כי הצעתו של חבר-הכנסת תמיר - "בהתאם להוראות התקנון" - עדיפה בעיני.

אני מתנגד להצעת חברי-הכנסת נאור, קלינגהופר ונסים המציעים שייכתב בסעיף קטן (ב): "על יסוד הצעות הממשלה והאופוזיציה, כפוף להוראות התקנון במקום: "ייקבע על-פי הצעת הממשלה בהתחשב עם הוראות התקנון". אני חושב שזה חידוש גדול מרחיק לכת וזה מעורר את השאלה מי היא "האופוזיציה"? אפילו אם היתה רק סיעה אחת באופוזיציה הייתי מתנגד להצעה זו. אפילו באנגליה, שהיא אם הפרלמנטים, שיש בה אופוזיציה אחת גדולה המהווה אלטרנטיבה לשלטון אין לה זכויות בקביעת סדר-היום, אלא הממשלה בלבד שלטת על סדר-היום.

א. אנקוריון:

באנגליה יושב-ראש הפרלמנט ממלא רק את רצון הממשלה. אני כאן רוצה להדגיש את מעמדו של יושב-ראש הכנסת והממשלה. יש לנו הרגשה טובה ואיננו זקוקים שפתאום יתחיל ויכוח שלם עם יושב-ראש הכנסת לגבי קביעת סדר-היום. אם להמשיך בעניין זה בעקביות אז חבר-הכנסת תמיר מציע לסעיף קטן (ג) להוסיף "או על פי הצעת חבר מחברי-הכנסת" זה גילה את המרצע מן השק. חבר-הכנסת תמיר טוען שיש לחבר-הכנסת זכות מעוגנת לבקש שינוי בסדר-היום של הכנסת.

כחבר המשתתף בוועדות של ציבורים גדולים הויכוחים סביב סדר-היום של הישיבה הם רעה חולה האוכלת שליש מזשנה של הוועידה; לכן מתנגד אני גם להצעתו של חבר-הכנסת תמיר לסעיף קטן (ג).

אשר להצעותיו של חבר-הכנסת אבנרי לסעיפים קטנים (א) ו-(ג): שבכל מקום בו נאמר: "יושב-ראש הכנסת" ייכתב: "יושב-ראש הכנסת והסגנים".

י. רפאל: אני תומך בהצעה זו.

א. אנקוריון:

זוהי מהפכה גדולה וכירסום במעמדו של יושב-ראש הכנסת. בהתאם לתקנון הקיים, על-פי סעיף 31 יש ליושב-ראש הכנסת ולסגנים מעמד בקביעת סדר-היום לישיבה הדו-שבועית. מעמדם של הסגנים ברור בשאלה זו; אבל בסעיף הנוכחי רוצים להכניס מהפכה במעמדו של יושב-ראש הכנסת.

אני מתנגד להצעת חבר-הכנסת זילברברג לסעיף קטן (ג). הנוסח של חבר-הכנסת זילברברג הוא רחב למדי ונוקשה.

באופן כללי סבור אני שההצעה בכללותה חתרה ליתר בהירות ויעילות של עבודת הכנסת והוכנסו שינויים שנלמדו מן הניסיון.

י. נבון:

אני תומך בהשגות שחבר-הכנסת אנקוריון המליץ לקבלן, דהיינו השגתו של חבר-הכנסת תמיר לסעיף קטן (א) והשגתו של חבר-הכנסת סנה לסעיף קטן (ב).

לענין הצעות חברי-הכנסת: נאור, קלינגהופר ונסים לסעיף קטן (ב) באשר לתוספת "האופוזיציה" בקביעת סדר-היום, זכן להצעת תמיר לסעיף קטן (ג): "או על-פי הצעת חבר מחברי הכנסת" - כאשר הייתי תקופה קצרה באופוזיציה רציתי לבדוק אילו זכויות יש לאופוזיציות בארצות אחרות. התברר לי שענין קביעת סדר היום אינו כלול בפריבילגיות של האופוזיציות בפרלמנטים אחרים. קביעת סדר-היום נתונה בידי הממשלה. הממשלה יוזמת מרבית החוקים ומעסיקה את הכנסת; אחת לשבועיים רשאי חבר-הכנסת להגיש הצעת חוק פרטית. אם יינתן לחבר כנסת בודד להכניס שינויים בסדר-היום אז יהיה תוהו ובוהו; לגבי הצעת חבר-הכנסת תמיר לסעיף קטן (ג) - אותה תקלה שחבר-הכנסת תמיר רוצה למנוע הוא יגרום לכך שתתהווה. אם יעלה בידי חבר-הכנסת הבודד להכניס שינויים בסדר-היום בזכות רוב מקרי במליאת הכנסת אז שוב מרבית חברי-הכנסת לא ידעו מה עומד על סדר-היום ועל מה עליהם להתכונן.

באשר להצעה להוסיף את המלה "והסגנים" בכל מקום שכתוב "יושב-ראש הכנסת": אינני יודע אם חייבים להיות סגני יושב-ראש בכנסת ואם בכלל הם נחוצים. מבחינה טכנית רצוי שיהיו סגנים ליושב-ראש הכנסת כדי שיושב-ראש הכנסת לא ינהל במשך כל שעות הישיבת הכנסת את הישיבה. צריך לקבוע מה זכותם של הסגנים. האם הסמכות לקבוע את סדר-היום של הכנסת לא תהיה בידי יושב ראש הכנסת? מה צריך סגן יושב-ראש הכנסת זכות כזאת? בדרך-כלל קובע יושב-ראש הכנסת יחד עם הסגנים את סדר-היום. מה תהיה סמכות יושב-ראש הכנסת אם לא קביעת סדר-היום של הכנסת?

לכן ממליץ אני לא לקבל את השגת חבר-הכנסת אבנרי. במקום שכתוב: "יושב-ראש הכנסת" בלבד צריך להשאיר זאת.

היו"ר י. ישעיהו:
לא עשינו שום מהפכה בסעיף 30. מה שכתוב בנוסח החדש של התקנון הוא הרחבה והבהרה של הסעיף, אך בסיס הסעיף הוא בתקנון הקיים.

ג. שונות

צ. ציטרמן:
אבקש לקיים דיון חוזר על הפירוש שניתן לתקנה 122. הפירוש שניתן לתקנה 122 על-ידי היועץ המשפטי לממשלה הוא פירוש לא נכון.

היו"ר י. ישעיהו:
הצעה זו הועלתה בישיבה הקודמת על-ידי חברת-הכנסת רזיאל-נאור והודעת שידור בנושא.

הישיבה נבעלה בשעה 10:00.